

ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMI AFZALLIKLARI VA IMKONIYATLARI

*Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Pedagogika fakultiteti, 4-
bosqich 1-BT-22-guruh talabasi **Erniyozova Sohiba Ochil qizi,***

Nazarova Srvara Usmonali qizi,

Yuldashova Shohsanam Qazaqbayevna

Email: soxibaerniyozova@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta'lim muassasalarida ta'lim oluvchilarni ijodiy fikrlash, hayotiy ko'nikmalar, tahliliy ko'nikmalar va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda zamonaviy ta'limning o'rni, shuningdek zamonaviy ta'limga asosi hisoblangan onlayn ta'lim, mustaqil ta'lim usullarining afzalliklari bayon etilgan.*

Kalit so'zlar: *zamonaviy ta'lim, ko'nikma, podkastlar, elektron kitoblar.*

Аннотация: *В статье рассматривается роль современного образования в развитии творческого мышления, жизненных навыков, аналитических способностей и навыков принятия решений у учащихся образовательных учреждений, а также преимущества онлайн-образования и методов самостоятельного обучения, которые считаются основой современного образования.*

Ключевые слова: *современное образование, навыки, подкасты, электронные книги.*

Abstract: *This article describes the role of modern education in developing creative thinking, life skills, analytical skills, and decision-making skills of students in educational institutions, as well as the advantages of online education and independent learning methods, which are considered the basis of modern education.*

Keywords: modern education, skills, podcasts, e-books.

Zamonaviy ta'lim XXI asrda maktablar va ta'lim muassasalarida o'qitiladigan ta'limning eng so'nggi va zamonaviy versiyasidir. Zamonaviy ta'lim nafaqat Savdo, fan va san'atning taniqli akademik fanlariga e'tibor qaratadi, balki talabalarda ijodiy fikrlash, hayotiy ko'nikmalar, qadriyatlar ta'limi, tahliliy ko'nikmalar va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Zamonaviy ta'lim shuningdek, o'quvchilarga bilim berish va o'quv jarayonini yanada qiziqarli va qiziqarli qilish uchun mobil ilovalar, YouTube, podkastlar, elektron kitoblar, filmlar kabi eng yangi texnologiyalardan foydalanadi. Biz hammamiz o'qituvchiga yo'naltirilgan sinfda, o'qituvchi oldinda, talabalar chiroyli qatorlarda o'tirib, ma'ruza tinglaydigan va eslatma oladigan tizimda ta'lim oldik. Bu tizim ma'lum darajada ta'lim tizimimizning o'zagi bo'lib kelgan va hozir ham tashkil etadi. Maktablar o'nlab yillar davomida unga tayangan va yaqinda katta o'zgarishlarga duch kelgan. XXI asrda texnologiya kundalik hayotimizning ajralmas qismiga aylandi. Bu bizning dunyomizni, eng muhimi, ta'lim tizimimizni tubdan isloh qilishdan boshqa hech narsa keltirmaganini hech birimiz inkor eta olmaymiz. Doskadan oq doskagacha va endi aqlli doskagacha texnologiya bizning asosiy tadqiqot, bilim va o'qitish manbamizga aylandi. Ushbu blog zamonaviy ta'lim tizimi va uning o'qitishning an'anaviy usullarini qanday o'zgartirishi haqida bir oz yoritib beradi.

Misol tariqasida Hindiston ta'lim tizimi qadimiy og'zaki ta'limda, shuningdek, keyinchalik inglizlar tomonidan rasmiy ta'limga ko'ra o'zgartirilgan Gurukul ta'lim tizimida chuqur ildizlarga ega Gurukul ta'lim tizimi turar joy ta'lim tizimining bir shakli bo'lib, unda talabalar o'qituvchi yoki "Acharya" ning uyi bo'lgan va ta'lim markazi bo'lib xizmat qilgan Gurukulda yashagan. Bu ta'lim tizimining yadrosi intizom va mehnatsevarlik tamoyillarida yotadi. Talabalar o'z guruslaridan o'rganishlari va olgan

bilimlarini amaliy hayotda qo'llashlari kerak edi. Talaba va o'qituvchi o'rtasidagi munosabatlar muqaddasdir va u ko'pincha rasmiy to'lovlarni o'z ichiga olmaydi, lekin Gurudakshina talaba o'qituvchiga ularning tinimsiz yordamiga hurmat sifatida taklif qilgani. Ushbu ta'lim tizimi Vediklar davrida qadim zamonlarda boshlangan, o'shanda rasmiy ta'limning alohida shakli mavjud bo'lmagan, ammo o'rganish mahoratga asoslangan va Vedalar, Puranalar va muqaddas matnlarga asoslangan bo'lib, ular talabalarning bilim ufqlarini kengaytirish uchun zarur qo'llanma bo'lgan..

Adabiyotlar va tadqiqotchi olimlar ilmiy ishlari shuni ko'rsatdiki an'naviy ta'lim tizimini va zamonaviy ta'lim tizimi ta'lim sifatini ta'minlash. kadrlar tayyorlashda turli modelining o'rganish va tahlili shuni ko'rsatadiki, tizimining asosiy kamchiliklari uning tizimdagi demokratik va bozor o'zgarishlari talablariga javob bermasligidir. Ta'lim tizimi, fan va ishlab chiqarishning o'zaro yaqin aloqasi va o'zaro integratsiyasi ta'minlanmaganligini ko'rsatdi. Foydalanuvchilar, ya'ni ta'lim oluvchilar yaxshi natijalarga erishishi maqsad qilgan xolda zamonaviy ta'lim yoki onlayn ta'limni afzal ko'rishadi. Elektron ta'lim sanoati jadal rivojlanmoqda. Ko'pgina kompaniyalar ta'lim oluvchilar uchun eng mos bo'lgan eng yaxshi moslashtirilgan ta'lim jarayoni uchun maxsus eLearning portalini ishlab chiqmoqda.

An'anaviy ta'lim tizimi. An'anaviy ta'limda o'quvchilar ma'lum bir vaqtda va ma'lum bir joyda tom ostida to'planadi. An'anaviy ta'limning o'qitish uslubi o'qituvchi tomonidan boshqariladi. Talabalar o'zlarining shubhalarini bartaraf etish uchun tengdoshlari bilan muhokama qilishadi yoki xuddi shunday qilish uchun darsdan keyin o'qituvchi bilan muloqot qilishadi. O'quvchining olgan bilimi o'qituvchining bilimiga bog'liq. Keling, an'anaviy ta'limning afzalliklari va kamchiliklarini ko'rib chiqaylik .An'anaviy ta'lim tizimining afzalliklari Vaqtinchalik Talabalar har bir davr uchun ma'lum vaqt va tanaffus uchun vaqt ajratadilar. Bu vaqtning barchasi boshida rejalashtirilgan, talabalar ushbu tartibni bajaradilar va ularni o'z vaqtida va

intizomli qiladilar. Ijtimoiy o'zaro ta'sirlar Talabalar o'z tengdoshlari bilan o'zaro munosabatda bo'lib, ularga xarakterni shakllantirishda yordam beradi. Ular boshqalarni baham ko'rishni va hurmat qilishni o'rganadilar. Sinfdan tashqari mashg'ulotlar Bu talabalarga yashirin iste'dodlarini boshqalarga namoyish qilish imkoniyatini beradi. Bu ularga o'z iste'dodlari uchun tan olinishiga va hayotlarida ustun bo'lishga yordam beradi. Yuzma-yuz muloqot: Talabalar o'z o'qituvchilari bilan bevosita muloqot qilishlari mumkin. Ular o'zlarining shubhalari bo'lgan sohalarda savollar va ko'proq tushuntirishlar berishlari mumkin.

An'anaviy ta'lim tizimining kamchiliklari. Umumlashtirilgan ta'lim: Barcha o'quvchilar uchun umumlashtirilgan ta'lim ular uchun qiziq bo'lgan narsalarni o'rganishni qiyinlashtiradi. Turli o'quvchilar turli xil iste'dod va qiziqishlarga ega bo'lib, bu umumiy ta'lim ta'minlay olmaydi. Talabalar o'zlari yaxshi bo'lmagan o'qish uchun ko'proq vaqt va kuch sarflashadi va bu ularning kelajakdagi kareralarida yordam bermaydi. Passiv tinglovchilar: An'anaviy ta'limda talabalar o'z o'qituvchilarini tinglashlari kerak. Ba'zan o'quvchilar o'qituvchilarni tinglashga harakat qilmaydilar. Ular ma'ruzalarga qiziqish bildirmaydilar va passiv tinglovchilarga aylanishadi. Moslashuvchan vaqt yo'q: An'anaviy ta'lim o'qish qiyin bo'lgan qat'iy jadvalga amal qiladi. Talabalar buni engishda qiyinchiliklarga duch kelishadi. Qimmat: Bu juda qimmat, chunki maktab ma'lum shart-sharoitlarni ta'minlaydi va o'qituvchilari uchun o'qish to'lovi va hokazo. Hamma ham bunga qodir emas va oxir-oqibat kredit olishga qodir. O'qituvchiga yo'naltirilgan ta'lim: O'qituvchi va kitoblar asosiy ma'lumot manbalaridir. Talabalar yangi narsalarni o'rganishga qodir emaslar va ularning bilimlari kitoblar va o'qituvchilar tomonidan berilgan bilimlar bilan cheklanadi.

Shuningdek xozirgi kunda rijoqlanib borayotgan aqlli ta'lim, ya'ni onlayn ta'limning paydo bo'lishiga tuxtaladigan bo'lsak zamonaviy ta'limning asosiy xususiyatlaridan biri bo'lib, onlayn ta'lim zamonaviy davrda o'quv

jarayoni va pedagogikaning muhim qismiga aylandi. Har qanday vaqtda va istalgan joyda har qanday narsani o'rganishning keng ko'lamini taklif qiladigan Internet har qanday yoshdagi odamlarni o'z ko'nikmalarini taqdim etish va ta'limning turli sohalari bo'yicha tajribalarini kengaytirish uchun qabul qiladigan keng bilimlar hovuziga aylandi. Bundan tashqari, onlayn ta'lim o'qitish va o'rganishning interaktiv jarayonini osonlashtirish uchun texnologiyadan foydalangan holda Smart Education ning tarkibiy qismidir. Ta'lim texnologiyasi ahamiyati bugungi kunda muhim ahamiyatga ega va faqat bir faoliyat tarmoq ulanishi va smartfon, planshet yoki kompyuter yordamida har bir joyda hech narsa va o'rganish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim tizimining ijobiy va salbiy tomonlari bor. Hozirgi sharoitga ko'ra, zamonaviy ta'lim tizimi an'anaviy ta'lim tizimidan yaxshiroq. Zamonaviy ta'lim tizimida ayniqsa, ta'lim jarayonini mazmunli tashkil etish uchun zamonaviy texnik vositalardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Jumladan, texnologiya, axborot, kompyuter, multimedia, internet, masofali o'qitish, yagona axborot muhiti shunga o'xshash axborot-kommunikasion texnologiyalarning zamonaviy vositalaridan foydalanish o'zining samarasini bermoqda. va

Adabiyotlar ro'yxati

1. Kuralov, Y. A. (2021). Elektron raqamli imzo algoritmlarining qiyosiy tahlili (rsa, elgamal, dsa). *Academic research in educational sciences*, 2(5), 428-438.
2. Abdullaevich, K. Y. (2020). O'rta maktab o'quvchilarining geometrik ijodini kompyuterda rivojlantirish. *Ilmiy va texnologiya tadqiqotlari xalqaro jurnali*, 9(2), 4572-4576.
3. Boymurodov, B. q. (2020). Toshkent viloyati umumiy o'rta ta'lim tizimida informatika fanini o'qitishda innovatsion klaster usullarini tiroq ishlab chiqish ishlab chiqishi. *Nazariy va amaliy fanlar*, (7), 308-311.

4. Boymurdov, B. h. (2021). Talim zarayonida axborot texnoogiyalari ba interfoal metodlar integratsiyasi. Pedagogika fanlari bo'yicha akademik tadqiqotlar, 2 (3).
5. Abdukarimovich, G. N., & Gofurovich, A. D. (2021). Kishaytilgan ob'yekli tizimlarning umumiy xususiyatlari, web of scientefic: Xalqaro ilmiy tadqiqot jurnali, 2(5), 557561.
6. Amirqulov, A. (2023). Huquqiy madaniyatni shakllantirishda o'rta asrlar sharq mutafakkirlari ma'naviy merosining roli. *Евразийский журнал академических исследований*, 3(1 Part 3), 76-79.